

Teisipäev

-3...+1

Kolmapäev

-1...+3

Neljäpäev

-2...0

www.ilm.ee

ag AUTO

Rehivahetus alates 360 kr

Sildade reguleerimine alates 400 kr

Rehvide hooajaline hoiustamine 200 kr

Veebruari lõpuni laos olevad rehvid -20% kuni -35%

Lahtine õli -10 %

Kohila kavandab karstiala kaitseks maastikukaitseala. Lk 2

„Tiitleid juurde ma ei lisa...“ - portreefotod Nädalise koridor-galeriis. Lk 3

Riigi kaitseks. Lk 4

Tüdrukuid ja poisse sündis täpselt ühepalju. Lk 6

Hobist võib saada igapäevatöö. Lk 7

Kehtna vanad ja noored poolitasid talve karjalaudas. Lk 8

Täiskasvanute koolitajad õppisid ise. Lk 9

Hageriga seotud kunstnike näitus Atla mõisas. Lk 9

Ühistransport sai oodatust suurema dotatsiooni

Kuigi Raplamaa ühistransport sai oodatust suurema dotatsiooni, ei muuda see tarbija jaoks piletihinda väiksemaks.

ARVO KULDKERI foto

Heli Talinurm

Rapla maavalitsuse haldustalituse juhataja Raivo Kont-Kontson kinnitas, et eelmisel aastal sai Rapla-maa ühistransport dotatsiooniks kokku 8,55 miljonit, aga nüüd laekus esimeseks poolaastaks 5,2 miljonit krooni. Väiksemat piletihinda see tarbijale siiski ei tähenda.

„Vedu jätkub endisel moel. Aasta lõpus rääkisime sellest, millised liinid tuleb dotatsiooni vähendamise korral sulgeda, aga nüüd midagi sellist läbi viia ei tule,“ kinnitas haldustalituse juhataja. Ligi 20protsendilist rahasumma suurenemist võib pidada positiivseks arenguks, kuid samas pole kindlust, kas teiseks poolaastaks antakse ühistranspordi dotatsiooniks vähemalt sama suur summa.

Bussipileti hind ei lange

„Ega me ette tea,“ ei taha Raivo Kont-Kontson ennustada, milline saab olema teise poolaasta dotatsioonisum-

ma. „Ei oskagi öelda, kas otustajatele mõjusid meedia teematõstatuse või kodanike hädakisa, kuid vaadates ühistranspordifirmade igaaastaseid aruandeid, oli selge, et täiendavat raha on vaja,“ tõdes maavalitsuse haldustalituse juhataja.

Kuna Raplamaa ühistranspordi teenuse osutaja OÜ Rapla Bussipark on lõpetanud juba kaks aastat enam kui 2 miljoni krooni suuruse kahjumiga, ei saa hoolimata kütusehinna langusest ja suuremast dotatsioonist rääkida bussipiletite hinna langusest. „Antud hetkel on pigem tegemist leevendusega

* Eelmisel aastal jagas riik dotatsioonideks välja 245 miljonit, sel aastal on plaanis välja jagada 339 miljonit krooni.
* Kõige suurema summaga doteeritakse Hiiuma maakonda, kus ühele liinikilomeetrile maksab riik peale 13,64 krooni, ning kõige vähem Viljandimaad, kus vastav number on 6,63.
* Raplamaal on dotatsioon 8,66 krooni liinikilomeetri kohta.
* Dotatsiooni suurus varieerub sõltuvalt riigihanke maksumuselt. Rohkem raha eraldati maakondadesse, kus hanked toimusid eelmise aasta jooksul.

vedajale,“ leidis Kont-Kontson.

OÜ Rapla Bussipark juhataja Jaan Metssalu kinnitas Raivo Kont-Kontsoni öeldut. Tema sõnul läheb nüüd olukord vaid natukene kergemaks. „Enne olime kuude kaupa tarnijatele kütuse eest võlgu, nüüd saame hakata natukene varem maksma,“ tõi Metssalu näiteks.

1,9miljoniline kahjum

Rapla Bussipargi juhataja Jaan Metssalu sõnul toodab firma suurema dotatsiooni

korral ka väiksemat kahjumit. Ta lisas, et eelmise aasta novembri seisuga oldi miinuses 1,9 miljoniga.

Maavalitsuse haldustalituse juhataja Raivo Kont-Kontson tsiteeris ühistranspordi seadust, mille kohaselt peaks kõik kulutused ühistranspordile kinni maksuma vedude tellija – riik. „Sellest hoolimata on riik seda kohustust seni tõrjunud, ilmselt mõttega, et kui firmad on seni välja vedanud, küll siis veavad edaspidi,“ rääkis Kont-Kontson.

Ka Jaan Metssalu tõdes, et seni on miljoniliste aukude katteks tulnud teha palju lisatööd, nüüd saab vähemalt osa sellest katta suurema dotatsiooniga.

Jaan Metssalu sõnul on rõõmustav, et kütusehind püsib madal, kuid kuna Rapla Bussipark sõidab väikeste bussidega ning kogu ettevõtte kuludest moodustab kütus vaid u 20 protsenti, ei tule madalast kütusehinnast väga suurt kokkuhoidu. Nii samuti on teadmata, kui palju järgmisel poolaastal dotatsiooni saab või kui kauaks jääb kütusehind madalaks. „Olen hetkel väga arg midagi lubama,“ ütles Rapla Bussipargi juhataja. „Kui üldse mingeid uuendusi ette võtta, siis püüame võimalikult kiiresti uue bussi muuta.“

Aastas sõidavad Rapla Bussipargi bussid maakonnas maha u 1,2 miljonit kilomeetrit.

LÜHIDALT

Hooldajatoetuse maksmine muutub

Alates 1. märtsist muudetakse puudega lapse vanemale või võõrasvanemale määratud hooldajatoetuse maksmise korda. Senised hooldajatoetuse otsused, mille alusel maksti pensioniametite kaudu toetust ühele vanemale või võõrasvanemale, kes lapse puude tõttu ei saanud töötada, tunnistatakse kehtetuks ning hooldajatoetuse maksmise otsustamine läheb omavalitsuste pädevusse. Kohalik omavalitsus otsustab ka toetuse suuruse ning kaalub muid võimalusi puudega isikule abi osutamiseks.

Edasise hooldusvajaduse hindamiseks tuleb isikul võtta ühendust elukohajärgse kohaliku omavalitsusega, teatatakse sotsiaalkindlustusametist.

Nädaline

Rahvamajade esinduskogu tutvus Kullamaa kultuurieluga

Tutvumiskäigul Läänemaa kultuuriobjektidega tegid Eesti rahvamajade esinduskogu paarkümme esindajat hiljuti visiidi ka Kullamaa kultuurimajja.

„Tutvustasin neile Kullamaa kultuurilugu, rahvamaja töid ja tegemisi ning alanud aasta plaane,“ ütles Kullamaa kultuurimaja juhataja Loit Lepalaan Nädalisele. Ajalehele Lääne Elu on Kullamaal käigust muljeid vahendanud Türi kultuurimaja juhataja ja rahvamajade esinduskogu juhatase esimees Ülle Välimäe, kes ütles järgmist: „Loit Lepalaan, Kullamaa kultuurimaja direktor, on mees oma-ette.“

Esinduskogu liikmeid oli kohal igast maakonnast. Nad avaldasid imestust, et väikeses Kullamaa vallas on kultuuriga seoses vähe muresid, ning tõdesid, et küllap on see ka tubli kultuuritöötaja teene.

Maire Kõrver

Mahtra talurahvamuseumis rekordarv külastajaid

Mahtra talurahvamuseumi külastas mullu 8823 inimest, mis on viimase viie aasta rekord. 2007. aastal käis muuseumis paar tuhat külastajat vähem – täpsemalt 6828.

Muuseumi direktori Tiia Schmitte sõnul tõstsid oluliselt külastajate arvu Mahtra sõja 150. aastapäevaga seotud ettevõtmised. Kindlasti aga aitasid muuseumisse tee leida huvitavad ja harivad näitused ning väljapanekud, lasteprogrammid ja ettevõtmised, mida muuseumipere korraldanud.

Tiia Truu

Kohila kavandab karstiala kaitseks maastikukaitseala

Heli Talinurm

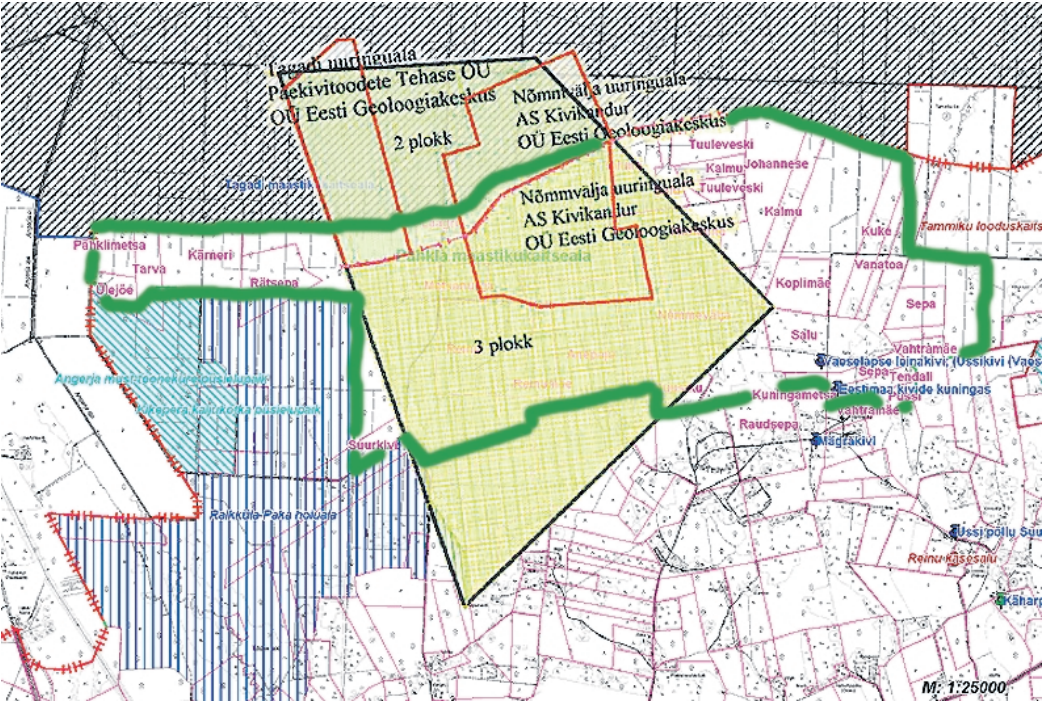
Kohila vald plaanib rajada Angerja ja Pahkla küla hõlmava Pahkla maastikukaitseala suurusena 678 hektarit, sama piirkonna vastu on huvi tundnud ka paekaevandajad.

Kohila valla keskkonnanõunik Marjaliis Kivisaar selgitas, et Angerja–Pahkla piirkonna põhiväärtus on karstiala oma väga vaheldusrikka veerežiimiga. Lubjarikkad madalsood vahelduvad tusedama moreense pinnakattega metsaaladega. „Piirkonnas on allikalisi alasid ja madalsoid, mis on kogu Eestis ühed ohustatumad elupaigatüübid. Sellest ka soov piirkonda kaitsta,“ selgitas keskkonnanõunik.

Looduse kaitseks, maardlate vastu

Kohila vallavanem Hillar Kalmet ei teinud saladust, et kuigi tegemist on looduskau-ni kohaga, ei saa eitada eesmärgi tõrjuda maastikukaitseala loomisega võimalikke uusi kaevandusi. Tema selgituste kohaselt planeeritakse ühte kaevandust Kohila valla territooriumile (Nõmmevälja uuringuala) ning mitu teist kaevandust on kavas luua Kohila valla piirile. Kui sinna kaevandused rajatakse, ulatuvad nendest lähtuvad mõjud ka Kohila valda.

„Meil pole riigis olnud korralikku maavarade poliitikat ja nii on lastud ehitada korralikele paelademetele majad või on lastud see maa erastada. Nüüd arvatakse, et tuleme siia metsa sisse ja hakkame müdistama,“ kommenteeris Kalmet. Kui Tartu

Rohelise pidevjoonega on märgitud tulevase maastikukaitseala piirid.

maantee neljarealiseks ehitamine peaks tõepoolest jätkuma, otsitakse lähimaid maardlaid ning Kohila koos Kose ja Saku vallaga on kohe huviorbiidis, lisas Kalmet.

„Meie ise keskkonnamõju-uuringut teinud ei ole, kuid selle teostavad potentsiaal-sed kaevandajad. Siin tuleks hakata paasi kaevandama esimese põhjaveekihi alt, ja kuigi nad väidavad, et sel oleks piirkonna veerežiimile väike mõju ning neil on olemas vastav tehnoloogia, usun ma, et see võib ohtu kujutada meie põhjaveele ja sellega koos ka kaevudele,“ lisas vallavanem.

Ta meenutas, et Saku-Kohila-Kiili-Kose piirkonda on käinud uurimas Soome geoloogiafirma, kes tuvastas piirkonnas mitmeid maa-aluseid jõgesid. Nii ei saa väita, et kaevandamine mõjutaks vaid väikest piirkonda kaevandamisala ümbruses.

Maastikukaitseala karstiala ja taimede kaitseks

- Loodava maastikukaitseala kaitse-eeskirja kohaselt on eesmärk kaitsta maastikku, karstiala, väärtuslikke looduslikke ja poollooduslikke kooslusi ning kaitsealuseid taimeliike.
- Kohila valla finantseeritud taimede eksperthinnang tõestas, et alal kasvavad näiteks II kaitsekategooria liigid kauris kuldking ja püst-linalehik ning III kaitsekategooria liik pruunikas pesajuur. Samuti asub seal Eestimaa kivide kuningas.
- Kaitse-eeskirja järgi ei ole tulevasel maastikukaitsealal lubatud maakorralduskava koostamine, metsamajandamiskava väljastamine ja detailplaneeringu kehtestamine, kui selle eesmärgiks on ehitusõiguse andmine ja need ehitised ei ole vajalikud kaitseala teenindamiseks.
- Loomulikult on maastikukaitsealal keelatud maavarade kaevandamine.

Allikas: Loodava Pahkla maastikukaitseala kaitse-eeskirja.

Kas maastikukaitseala tuleb?

„Rohkem kui 50 protsendi tõenäosusega ei julge lubada, et maastikukaitseala tuleb,“ arvas Kalmet ja nentis, et on

ju ilmselge, et keskkonnaministeerium soovib kohalikele omavalitsustelt ära võtta õiguse kaitsealasid luua.

Pahkla maastikukaitseala on üritatud luua alates

aastast 2006, esimesena näitasid huvi üles kahe küla elanikud. Esimesel katsel maastikukaitseala loomine takerdus, sest keskkonnaministeerium leidis, et vald ei ole teinud ministeeriumiga kaitseala loomisel piisavalt koostööd.

Muuhulgas soovitas keskkonnaministeerium vallas tellida eksperthinnang selle kohta, kui võrd vajalik on lubjakivi kaevandamine Kohila valla Nabala lubjakivimaardlas, ning millised on alternatiivsed kaevandamise võimalused. Eksperthinnangu andis TTÜ Mäeinstituut eelmise aasta novembris.

„Hinnang rõhutab kaevandamise vajalikkust, põhjendades seda lubjakivivarude vähenemisega teistes kaevandustes, kuid hinnangus on märgitud ka kaevandamisega kaasnev oluline negatiivne mõju looduskeskkonnale,“ kommenteeris keskkonnanõunik Marjaliis Kivisaar.

Loodava Pahkla maastikukaitseala suhtes saab vastuvaiteid esitada ja ettepanekuid teha kuni 16. veebruarini, kaitseala moodustamise avalik arutelu toimub 26. veebruaril vallavalitsuses. Maastikukaitseala loomise otsustab volikogu, kui keskkonnaministeerium sellele enne vetot peale ei pane.

Vt. ka Margus Mikomägi "Georadar kinnitas pendlimehe väiteid", Nädaline 29.04.2008

Margus Mikomägi "Kaevandus külas ei ole hea, õelgu spetsialistid ja uurijad, mida tahes", Nädaline 17.05.2008

Margus Mikomägi "Kaevandused karstialale ei sobi, õelgu pragmaatikud, mida tahes", Nädaline 24.05.2008

HINNAVÕRDLUS

Säästlikult külmetusest lahti

Katrin Helend-Aaviku

Käes on kesktaht, ilmad on kord külmad, kord lõrtsised – nii nagu see meie laiuskraadil viimastel aastatel on kippunud olema. Nohune nina, valus kurk ja piinav kõha on

kerged tulema ega ole just parimad kaaslased. Võib-olla aitab peeglist oma punaseks nuusatud nina nähes suuremast masendusest päästa ja vajaliku arstirohtu osas säästlikumat valikut teha Nädalise kokku pandud hin-

navõrdlus. Lisaks sai Nädalisele hinnauuringut tehes lõplikult selgeks ja teeb meele rõõmsaks, kui vastutulelikud apteekrid töötavad Rapla maakonna apteekides. Ja see on hindamatu.

	Coldrex Hotrem (10 tk)	Xymelin (0,1% spray, 15 ml)	Coldrex Broncho siirup	Paramax (500 mg)
Rapla Apteek OÜ (Tallinna mnt 9)	72.-	57.-	62.30	16.-
Rapla Pereapteek OÜ Nore Apteek	85.60	57.-	62.40	15.50
Kohila Apteek OÜ	85.60	57.-	62.40	15.50
OÜ Risto Apteek	72.-	54.-	62.30	15.-
Vigala Apteek OÜ	85.70	57.-	62.-	16.-
Märjamaa Apteek	80.-	45.-	62.-	17.-
Kehтна Apteegi OÜ	85.60	57.-	62.40	15.50
	80.-	-	56.50	17.10

ÜKS KÜSIMUS

Septembris kirjutas Nädaline Raplamaa omavalitsuste plaanist koolitada vallajuhte EL-i raha eest. Kas siis käsitletud plaanid on jõus ning omavalitsustel mainitud 15 protsendi omaosaluse tasumiseks raha jätkub?

Vastab ROLi tegevdirektor Silvi Ojamuru: Eelmise aasta septembrist on möödas juba neli kuud ja palju on muutunud. Sellele kallile projektile (kuuepäevase stazeerimise maksumus oleks olnud u 400 000 krooni – HT) Suurbritanniasse me Euroopa Liidu abiraha ei saanud, kuna meie projekt ei leidnud vastavas hindamiskomisjonis toetamist.

Teine, avaliku esinemise projekt, on nüüdseks lõppenud ja makstud, nii ei pea omavalitsused ka sinna enam midagi lisama. Selleks aastaks me enam omavalitsusjuhtidele ühiskoolitusi pole kavandanud, sest sügisel on valimised ja pärast seda räägime ilmselt juba uutest projektidest.

Kuna vahepeal on olud majanduses muutunud, oleme otsustanud hakata panustama tööhõivealaste projektidele ning sihtgrupiks oleme võtnud tööturu riskigrupid: töötud, koondatavad, lastega kodus olnud noored naised jne. On ju Rapla maakonnas juba praegu üle 800 registreeritud töötu ning see arv on suurenemas.

Projekti, mida koostab omavalitsuste soovil Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus (RAEK), tähtaeg on 27. jaanuar, nii et kõik päris peensusteni välja mõeldud pole. Peamine eesmärk on pakkuda meie maakonna töötutele (ja ka võimalikele koondatavatele) nõustamisi, koolitusi, tööharjutamist ning praktikat.

Idee järgi peaks tekkima maakonda võrgustik, nii et kas maakonna suurimatesse keskustesse või ka kõigi valdade keskustesse tekiks koht, kus omavalitsuse töö-

Silvi Ojamuru.

tutega tegeldaks. Kaugem eesmärk on, et projektis osalejad leiaksid võimalusel uue töö või saaksid ise enda tööandjaks, väikeettevõtjaks.

Projekt esitatakse Euroopa Liidu sotsiaalfondile, kuid konkreetse meetmega tegeleb SA Innove. Euroopa Liidu abiprogrammide menetlemine on aeganõudev ja projekti vastuse saame tõenäoliselt märtsi lõpul. Kui meie projekt saab abiraha, siis saaks tegevustega alustada aprillis-mais.

Europrojektidega on tihti nii, et teed tööd ja näed vaeva nende koostamisega, kuid loodetud positiivset vastust alati ei saa. Konkurents abirahadele on suur. Selle programmi kohustuslik omaosalus on 5 protsenti, millest osa võib olla ka mitterahaline tööpanus. Projekti kogumaksumus on alles arvutamisel, see sõltub konkreetsetest tegevustest, nende kestusest jne.

Küsis Heli Talinurm

Raplamaa inimeste tervisest

Tiia Truu

Kui terved või haiged olid Raplamaa inimesed eelmisel aastal, sellest andis Nädalisele ülevaate Tallinna tervisekaitsetalituse Raplamaa osakonna inspektor Ellen Villig.

Ülemiste hingamisteede ägedasse nakkusesse haigestus mullu inimesi vähem kui 2007. aastal: arvud vastavalt 5347 ja 6205. Loomahammustusi oli paraku rohkem: mullu 77, tunamullu 64. Marutaudile on suudetud piir panna ja eelmisel aastal pödes koduloomadest marutaudi vaid üks lammis.

Tuberkuloosi pödes maakonnas 2008. aastal seitse, salmonelloosi 15, sarlakeid

50, tuulerõugeid 218 (valdavalt lapsed) ja viirushepatiite neli inimest. Läkakõhasse haigestus kaks last. HIV-töbi oli ühel ja HIV-nakkusesse haigestus kaks inimest.

Puukentsefaliiti haigestus eelmisel aastal üks inimene, puukborrelioosi pödes 47 inimest.

„Puukide nii-öelda ründepiirkonnaks võib maakonnas pidada Rapla, Raikküla ja Kehtna ning ka Kohila ja Märjamaa valda. Nakatunud puugiga puutusid maakonna inimesed kokku Harju- ja Pärnumaal ning ühel juhul koguni Leedus. Kolmteist inimest aga pole enda küljes puuki näinud ega oskagi arvata, kus nad võisid nakkuse saada,“ lisas Ellen Villig.

„Tiitleid juurde ma ei lisa...“ - portreefotod Nädalise koridorgaleriis

Nädaline

Nädalise toimetuses on avatud Viio Aitsami ja Margus Mikomägi Teatrikülgedel ilmunud portreefotode juubelinäitus*.

Margus Mikomägi põhjendas fotonäituse tegemist: „Ma ükskord miskis vaieluses kiitlesin näidet tuues, et võiksin kohe panna üles mitu fotonäitust jutti. Moraalitsesin, et kui vaadat maailma südame silmadega, siis saad oma nägemist ka teistele näidata. Ega ma siis ei mõelnud, kui ütlesin. Natuke häbenesin, et vaid sõnad. Ja see hakkas kriipima, et kas ikka saan panna üles näituse ja kas see ikka on nii lihtne. Nüüd tean, et lihtne see ei ole. Valida pole lihtne lihtsalt.“

Nädalise toimetuse koridoris on väljas Margus Mikomägi ja Viio Aitsami fotod aastatest 2006-2008. Enamik, aga sugugi mitte kõik, väljapandud fotodest on tehtud Teatrikülgede jaoks ja suurem osa on ka lehes ilmunud.

Margus Mikomägi rõhutas, et ühtki fotot ei ole kadreeritud ega töödeldud. „Leppisime Viioaga kokku, et pool piltidest on teinud Maalehe ajakirjanik Viio Aitsam ja pool Nädalise ajakirjanik Margus Mikomägi. Kas see on päris nii, pole arutanudki, ja nii valitseb tasakaal, seekord.“

Teatrikülgede tegemise üks printsiipe on algusest peale olnud, et lugeja nähku loomingu taga inimest! Muide, see sõnastus tuli mulle pähe alles siis, kui fotod juba toimetuse seintel rippusid. Loo-

Näituse plakat.

minguga on nii, et teed asju ehk alateadlikult, kuni kord alateadvuses vemmeldanud energia saab sõnadeks, mis seletavad,“ arutles üks väljapaneku autoritest Margus Mikomägi.

Näitus on üles pandud kindla kontseptsiooni järgi. Nii on koridori ühel seinal need loominguilised inimesed, kes seotud Raplamaaga, ja teisel need, kes „paljus Raplamaad just tänu Nädalise huvile enda jaoks on teadvustanud“.

„Olgu ka öeldud, et kultuurihuvilistel ei pruugiks peljata tööpäevadel seda näitust kaema tulles – toimetuse ukseid on valla ja kõigil on prii sisepääs näitust vaatama,“ julgustas ajakirjanik inimesi toimetusse näitust kaema tulema. „Ütlen taas, et vaim-

Fotodel toimetuse seintel on teiste seas:

Kalju Komissarov, Heli Rekkor, Arvi Mägi, Märt Avandi, Jaak Johanson, Riho Sibul, Ervin Õunapuu, Hendrik Toompere, Aivar Tommingas, Guido Kangur, Uku Uusberg, Marko Matvere...

sus ei väsita, segamisest rääkimata.“

Mikomägi on välja pannud ka auhinna lugejale-vaata-

jale, kes kirjutab huvitava loo sellest, mida ta toimetusekoridori seintel näitust vaadates tundis ja nägi, millega portreed tal seostusid ja miliseid mõtteid tekitasid. Lisaks loo avaldamisele Nädalises saab ta valida ühe näituse väljas oleva foto endale

koju seinal.

Margus Mikomägi lubab, et aja jooksul näituse pildid vahetuvad, „sest neid on vaatamisväärselt kogunenud enam kui mahub Nädalise koridorgalerii seintele“.

Näitus jääb avatuks teatrikuu lõpuni.

* Seda, mis juubeliga tegu, peavad külastajad ise ära arvama või küsima.

Maakonnas grippi veel ei esine

Maire Kõrver

Rapla maakonnas ei ole sellel aastal veel grippi esinenud, kuid sagenenud on ülemiste hingamisteede ägedad nakkused.

Tervisekaitseinspeksiooni Tallinna tervisekaitsetalituse Raplamaa osakonna inspektor-epidemioloog Ellen Villig märkis, et alanud aasta jaanuarikuu esimesel nädalal registreeriti 81 ägedat ülemiste hingamisteede nakkuse juhtu. Haigestunute oli lapsi (0-14 eluaastat) 42%.

Jaanuari teisel nädalal registreeriti ülemiste hingamisteede katarre aga juba 157. Lapsi oli nende hulgas 48. Jaanuari kolmandal nädalal

samalaadsed haigestumised sagenesid veelgi - tervisekaitsetalituse Raplamaa osakonna andmetel esines 180 ülemiste hingamisteede nakkuse juhtu. Seega on haigestumine alates aasta algusest nädalate lõikes järjest sagenenud.

Maakonna mitme perearsti vesteldes selgus siiski, et patsientide haiguspilt ei viita esialgu sellele, et võiks tegemist olla gripiga. Teatavasti on tavainimeste kõnepruugis „gripp“ üldnimetus kõigile külmetushaigustele, olenemata haiguspildi nüanssidest või sellest, kas ja kui palju on palavikku. Suurem osa külmetusi on sageli seotud hoopis teiste viiruste-

ga, mitte veel gripiga.

„Kas sarnaste sümptomitega nagu nohune nina, kibe kurk ja kehv enesetunne on tegemist gripiga või mingi muu viirusega, on täpsemalt võimalik otsustada ikkagi viroloogialaboris tehtud uuringu põhjal.“

Selleks on erinevaid meetodeid, tavaliselt tehakse tampooniga tõmmates kurgust limauuring,“ selgitas Ellen Villig.

„Kuna meedias on juba palju juttu olnud tänavu esinevast tavapärasest raskestalt kulgevast gripist, siis kõik perearstid kindlasti väga valvsalt jälgivad olukorda – kui patsiendi haiguspilt viitab ikkagi gripile, tehakse

täiendavad analüüsid.“

Maret Järv Vana-Vigala tervisekeskusest ütles, et ülemiste hingamisteede katarre Vigalas tavalisest sagedamini praegu ei esine. Sama kinnitati ka Kohila ja Märjamaa perearstikeskusest. Üsna samasugune on pilt Kehtna vallas.

Ägedaid hingamisteede infektsioone võib esineda kõikidel aastaegadel, kuid haigestumise tõusu iseloomustab selgelt välja kujunenud hooajalisus.

Respiatoorsed viirushaigused sagenevad järsult septembris-oktoobris, haigestumus jõuab haripunkti veebruaris-märtsis ning vaibub suvekuudeks.

NÄDALISE JUHTKIRI

Mis maa see on...?

Allpool on toodud kolm tsitaati tänase lehe kolmest loost.

„Maavalitsuse haldustalituse juhataja Raivo Kont-Kontson tsiteeris ühistranspordi seadust, mille kohaselt peaks kõik kulutused ühistranspordile kinni maksma vedude tellija – riik. „Sellest hoolimata on riik seda kohustust seni tõrjunud, ilmselt mõttega, et kui firmad on seni välja vedanud, küll siis veavad edaspidigi,“ rääkis Kont-Kontson,“ kirjutab Heli Talinurm loos Raplamaa ühistranspordist.

Margus Mikomägi,
ajakirjanik

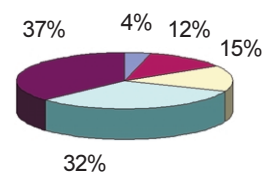
„Paraku on sünde registreeritud vähem kui surmasid ning iive on negatiivne. „Kes soovib mehele minna või naist võtta välismaal, peab eelnevalt võtma Eesti riigist dokumendi, et ta ei ole abielus,“ ütles Marju Pajo. „Paljud abielud välisriigi kodanikuga on registreeritud ka meil. Eesti tüdrukud on eelistanud Soome ja Läti, aga ka Brasiilia, Türgi, Hispaania ja Itaalia ning ühel korral isegi India noormeest, mehed võtavad kõige rohkem vene ja ukraina rahvusest naisi,“ kirjutab Tiia Truu Rapla maakonna rahvastiku olukorrast.

„Meil pole riigis olnud korralikku maavarade poliitikat ja nii on lastud ehitada korralikele paelademetele majad või on lastud see maa erastada. Nüüd arvatakse, et tuleme siia metsa sisse ja hakkame müdistama,“ kommenteeris Kalmet. /—/ „Rohkem kui 50 protsendi tõenäosusega ei julge lubada, et maastikukaitseala tuleb,“ arvas Kalmet ja nentis, et on ju ilmselge, et keskkonnaministeerium soovib kohalikest omavalitsustelt ära võtta õiguse kaitsealasid luua,“ kirjutab Heli Talinurm Pahlkla maastiku kaitse alla võtmise võimalusest/võimatusest.

Kui selle looga siamaale jõudsin, helistas arukas sõber ja ütles hakatuseks: „Tere, depressiooni keskus!“ Ma võpatasin, mõtlesin lilledest ja liblikatest. Samasugune reaalsus igal kevadel nagu ülaltoodud tsitaatides.

ONLINE KÜSITLUS

Mida saavad omavalitsused teha majandusraskuste leevendamiseks?

61 vastajat
www.nadalin.ee

- * Aidata kaasa töökohtade loomisele 37%
- * Nõustada, vahendada infot 32%
- * Maksta hädasolijatele toetusi 15%
- * Kahjuks ei saa nad midagi teha 12%
- * Nad ei peagi midagi tegema, igaüks leidku ise väljapääs 4%

Nädaline

Rapla 79502, Tallinna mnt 17, tel 489 2133, 5567 3260
reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084 faks 489 2135,
e-post: nadaline@nadalin.ee,
kodulehekül: www.nadalin.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson
Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)
Sekretär: Merle Võigas (489 2133)
Ajakirjanikud: Tiia Truu (489 2139), Margus Mikomägi (489 2134), Maire Kõrver (489 2241), Heino Laipea (489 2245), Heli Talinurm (489 2137), Teet Teder (489 2242)
Fotograaf: Arvo Kuldkepp (489 2137)
Kujundajad: Ulvi Blande, Craig Tislar (489 2138) ja Siim Solman (489 2245)
Keeletoimetaja: Liivi Jegorov (489 2132)
Korrektor/online toimetaja: Katrin Helend-Aaviku (489 2246)
Raamatupidaja: Mare Domberg (489 2136)
Müügijuht: Katrin Polli (489 2243, 5551 1084)
Projektiijuht: Jürgen Post (489 2131)
Kulutused ja reklaam: Juulija Rüsse (489 2130)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.
Honorereatakse tellitud kaastöid.
Nädalist on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskondadest, toimetuse reklaamiosakonnast ja Internetis Nädalise koduleheküljel.
Toimetust võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi.
Kulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8-17 Tallinna mnt 17, Rapla. Tel 489 2130, faks 489 2135.
Trükk AS Kroonpress.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse: pn@eal.ee või tel 646 3363

Riigi kaitseks

Orm Tammepuu

Mullu suvest alates, kui tekisid probleemid riigikassa täitumisega ning sellest tulenevalt 2009. a riigieelarve koostamisega, kõlab meedias iga päev kriitikat Eesti riigi ja selle põhiseaduslike institutsioonide kohta, alates põgusast valitsuse halvustamisest kuni räige sõimu ja mõnitamiseni – Eesti on kurjategijate riik, keda juhib 101 lolli paksmagu ja kamp korrumpeerunud, ainult oma taskute täitmisest huvituvaid ametnikke.

On justkui hea tava anda peaaegu igas sõnavõtus mõõdamines jalahoop Eesti riigi pihta. Kõigis hädades on süüdi riik: sulgeb postkontoreid, ahistab prügiveoga, ei lintsi piisavalt pronksiöö pätte. Kõige õõvastavam on aga lugeda targutusi, et ega sel Vene ajal polnud tegelikult häda midagi, elu oli vaat et ilusamgi kui praegu.

Riik oleme meie ise

Küllap tuleneb see paljuski okupatsioonijast, et riiki nähakse võõra ja eemalseisvana, kes kuskilt kaugelt asju karmikäeliselt korraldab. Sovjetivõim sedasi ju tegutseski – Moskva keelas, käskis, poos ja laskis (...maha miljonid inimesi, kellele see kord ei meeldinud). Sellest ka umbusaldus riigi ja riigivalitsejate suhtes.

Kuid Eesti Vabariik on demokraatlik riik, siin ei tule otsused kaugelt võõrvõimult, vaid meie endi valitud ja volitatud isikutelt. Need on head kodanikud meie hulgast kõigi oma vooruste ja pahedega. Eestlased ongi üpris õhukese kultuurikihiga alkoholilembene rehepapi rahvas, nii pole mõtet täiuslikkust ja ilmeksimatust oodata ka valitud ega nimetatud riigimeestelt.

Tuleb arvestada, et proportsionaalse valimissüsteemi tulemusel on meie esinduskogudes ja nende poolt volitatud valitsustes alati kirju kompott eri arvamustist ja programmidest, mistõttu tuleb pidevalt kompromisse otsida ja ükski osapool ei saa oma ideid täielikult realiseerida (täita n-ö valimis-lubadusi). See ei ole sugugi valijate petmine, vaid paratamatus.

On suur õnn, et meil on toimiv demokraatia. Vabadus, millest Vene ajal unistadagi ei tohtinud, annab igaühele, kes tahab paremat poliitikat teha, võimaluse kandideerida kohalikkude volikogusse või Riigikogusse. Kes ei taha võtta endale avalike otsuste langetamise vastutust, saab osaleda poliitikas muul moel, edastades oma arvamusi või ettepanekuid vastutuse võtnud isikutele.

Olgem konstruktiivsed, ar-

gumenteerimata kriitikaga pole mõtet vehkida. Mõttetu on süüdistada riiki võõrandumises ja rahva arvamusega mitte arvestamises, kui seda arvamust selgelt ei esitata, vaid kritseldatakse midagi kuhugi peldikuseinale (anonüümsesse kommentaariumisse).

Kaasamine ja osalemine

Interneti abiga on Eestis loodud kodanikele enneaegseid võimalusi riigielu jälgimiseks, osalemiseks, kaasaraakimiseks. Õigusaktide eelnõud riputatakse juba varastes kooskõlastusringides üles õiguse portaali <http://oigus.just.ee/>, nõnda et igaüks võib näha, mis parasjagu teoksil, ning oma ettepanekud asjaga tegelevatele isikutele esitada.

Täiendavalt pannakse olulised õigusaktide eelnõud, samuti arengukavade ning strateegiate projektid välja arutelule osalusveebi: <http://www.osale.ee/>. Seal saab esitada valitsusele ideid ja ettepanekuid, koguda allkirju kodanikualgatusetoetuseks, avaldada arvamust töös olevate eelnõude suhtes ning otsida õigusakte või strateegiadokumente.

Kui on kahtlus, et mõni õigus- või haldusakt riivab lubamatult isikute põhiõigusi ja vabadusi, võib pöörduda hinnangu saamiseks õiguskantsleri poole: <http://www.oiguskantsler.ee/>. Õiguskantsler kontrollib, et avalikke ülesandeid täitvad asutused ja ametnikud oma tegevuses ja kodanikega suhtlemisel ei rikuks nende põhiseadusest tulenevaid õigusi ja vabadusi, seadusi ja teisi õigustloovaid akte ning hea halduse tava, kaitstes sedasi kodanikke avaliku võimu ja ametnike omavoli eest.

Muidugi mõista saab rikutud õiguste korral pöörduda abi saamiseks kohtusse, kuni Euroopa inimõiguste kohtuni välja.

Asotsiaalne ajakirjandus

Kindlasti lihtsam kui mõnele eelnõule ontlikku parandusettepanekut teha on niisama riiki siunata. Ülatav on selle juures ka kogunud ajakirjanike asotsiaalsus, st võimetus mõista, kuidas funktsioneerib ühiskond, kuidas toimib demokraatlik riik. Kuigi demokraatia puudused on kirja pandud juba Vana-Kreeka filosoofide poolt mitu tuhat aastat tagasi, serveeritakse

neid hädasid kui Eesti riigi äpardusi.

Kuigi avaliku halduse teoreetikud on ammu näidanud, et väikestes riikides on valitsemine komplitseeritud piiratud inimressursi ja keeruliste rollisuhete tõttu, näidatakse meil iga avaliku halduse probleemi kui erilist ebaõnnestumist. Muidugi – meil on vaba ajakirjandus ja kirjutada võib kõike. Mis selles riigikirumises siis halba on? Kuid meedial on teadupärast suur mõju ühiskondliku arvamus kujundajana ja sestap on ajakirjanduse rünnakud Eesti riigi vastu otseseks ohuks meie põhiseaduslikule riigikorrale ning omariiklusele üldse.

Kui maakonnalehe peatoimetaja arvustab ägedalt pronksiöö tegelinskitest õigeksmõistmist, ründab ta nii sõna- ja südametunnistuse

vabadust kui ka sõltumatus kohut, mis on teadupärast üks õigusriigi alustalasid. Professor Vooglaid nimetab Eestit mängu-riigiks ja Mikomägi kiidab takka: kuritegelik, väga kuri-

tegelik riik – sulgeb koole, postkontoreid ja pankasidki. Eugen Vegesele tundub, et valitsejad teevad kõik selleks, et inimeste toimetulekuvõimet halvendada. Jne, jne.

Siit pole kaugel loogiline järeldus, et kui see riik nii paha on, eks siis tuleb ta likvideerida. Esitada taas kord palvekiri nagu 1940. aastal, et meid võetaks suure idanaabri hoolitseva tiiva alla. Pöörduda tagasi aega, kus kohus mõistab õigust poliitikute juhtnööride järgi, paluda Moskvast otsustada õiglaselt meie postkontorite paiknemise üle ning deporteerida Toompealt 101 + 14 kurjategijat.

Äkki seda tahetaksegi? Kas aga mõeldakse sellele, et mitte kõik kodanikud selliste arengutega päri ei ole, nii et võib ennustada suurt vägivaldat, võib-olla sõdagi nende vahel, kes soovivad Eesti „mänguriiki“ likvideerida, ja nende vahel, kes soovivad seda kaitsta?

Või katsuks ikka piiri pidada riigi materdamisega, mitte õhutada rahulolematust ja negativismi? Trükida vaid arukat ja argumenteeritud kriitikat, soovitatavalt koos alternatiivide esitamise. Asjalikke arvamusi ja ettepanekuid oleks kõigil hea ning õpetlik lugeda.

KÜSITLUS

Mida teete, et mitte haigeks jääda?

Anne, koristaja: Iga päev lähen tööle kaks kilomeetrit jala ja tagasi ka. Mu töö on ka ju sportlik liikumine. Kevadel vahel ostan vitamiine.

Üllar, invaliid: Mulle on vaja medikamentidega ravi, loodusravi enam ei aita.

Stefanie, õpilane: Käin soojalt riides, nabapluusid talveks ei kõlba, särk peab pükste sees olema. Joon teed.

Stiina, lapsega kodus: Kui midagi viga ei ole, ei tee midagi. Kui haigus annab märku, joon taimetee ja Coldrexi.

Helen, töötu: Mis ma ikka muud teen, kui ei joon raviteesid – köömetee, pohlaheete ja muud taimetee on head. Apteegis on vitamiinid ja toidulisandid väga kallid.

Rene, juhataja: Töö on kiire ja on palju liikumist. See just hoiabki vormis. Natuke sporti teeb ka head, näiteks tennist mängida. Ma pole õnneks ammu haige olnud.

Küsis Maire Kõrver
Pildistas Arvo Kuldkepp

MÕELDES EDASI

Elamisekunst ja müüdid

Margus Mikomägi

Ma ei tea, kui paljud teist on mõelnud sellele, et elu on kunst. Kunst, teater, muusika, luule - see on veel elamisekunstist kõrgem kunst, kvintessents. Suur kunst on elada nõnda, et selle kvintessentsi poole ei piiri.

Ega ma ei tea ju, kas oskus armastada on kaasa sündinud. Ja oskus kaasa tunda, hoolida, mõista, oskus taanduda, oskus rünnata, oskus vaikida ja oskus karjuda, kui vaja. Ma sain sellest aru, et elu suur kunst on, siis, kui mõned naised mu nooruses ära põlgasid. Noh, ma selleks ajaks olin juba Hemingwayd ja Salingeri ja Scott Fitzgeraldi lugenud. Erich Maria Remarque kah oli elukunsti saladusi maise ja taevase armastuse valguses üpris roosalt kujutanud mulle. Elu pealkiri oli siis aeg antud elada, aeg antud surra.

Surma ma muidugi ei tundnud siis üldse, vähemasti olin ma veendunud, et see mees on minust hiiglama kaugel. Imelik, et surm me müütides vikati-mees on, vikatinaine äkki hoopis. Kus on feministide valvas silm? Miks küll surm noorena ei teadvustunud? Ei lugenud see ka, et just seiklusjuttudes ja krimkades, mis kah ühel heal ajal mu lugemismaterjali moodustasid, just surm loo käivitas.

No aga jah, et siis hakkasid need naised, kellest ma oleksin tahtnud oma elukunsti kaaslas, mind vahel maha jätta. Küll ma siis ei saanud sellest aru. Võtsin seda kui suurt ülekohut, kuni sain aru, et ilm just sedasi seatud on, et siin leidub neid naisi, kes oma elu koos minuga hea meelega seaks, aga siin jälle mina ei-taha-olukorras olen ja neile liiga teen omamoodi, just. Energeetika asi, arvan nüüd. Särts selleks, et elu mitte maha magada.

Seda on ka öeldud ju, et elu on kompromisside kunst. Olgu kuidas on, aga kiretult elada tundub

mulle vastutustundetut. Kompromissidele minekut saab - ka see teadmine tuli mu ellu ehk liiga hilja - teha kirega. Saab olla rõõmus kurbuses, kui soovite.

Minu müüdid, need, mis elu elada lasevad nagu maali, mis enne valmis saamist, enne surma üha täieneb, on saadud lugedes. Luuletusi lugedes ja novelle ja romaane. Müüdid on ju kah lood ennekõike. Ajalehti lugedes ka on mõtted saanud lisa ja lahendusi. Lehes on võimalik lugusid jutustada, nii nagu lehes kombeks, muidugi.

Tänase aja lehtede stiil on inimesi alasti kiskuda. Päriskirjanduse tegu võiks olla teejuhina saladuste juurde suunata. Ma ei kahtle, et edasi mõtle-miseks tuleb nii ennast kui ka ümbritsevaid vahel alasti võtta. Aga siis vaid, kui see pole pelgalt kõmu himu. Tean küsimust: kes ütleb, millal on tegu kõmu, millal sisulise alastusega? Sisetunne, see, mis on tekkinud selle najal, mida sa oled lugenud ja loed.

Kes meist ikka kannatab keelamist ja käskimist. Kümme käsku on eetilise elu alusmüür, see mage trafarett on kinnistunud liiga paljudes müütides. Mulle kõneleb hoopis rohkem lausung – aukartus elu ees. Selles on kõik käs-kivas vormis raamatusse raiutud piibli käsud: ära tapa ja ära peta, ära too ja tee... Paljus on me riikki untsu läinud just sellepärast, et ta oma inimesi ei usalda ja neid kõik kurjate-gijateks peab, keda vaid keelud ja käsud vaos hoida suudavad.

Kas me peaksime müüte murdma? Seda müütilist juttu, et eestlase lemmik-roog teine eestlane on, ma tahaksin küll vägisi lõhkuda. Jutust, et minu sõbrad mind ei söö, toetavad hoopis ja söödavad vaimsega, ei piisa. Ei piisa, et ütlen: nii ei ole, ja kõik. Selleks, et üht sissetambitud müüti murda, tuleb luua uus, väga müüt, mis räägib vastu väljakujunenud tra-faretile.

Olete te tähele pannud, kui usinasti täna levib jutt, kuidas me riigil halvasti läheb sellepärast, et kellelgi ei lähe hästi. Sellest, mis me ise teha saaksime, edasi viivat, sellest suurt ei räägita. Taas see müüt, et mis nüüd meie või mina. Tarkus koos armastusega on suur jõud, uskuge mind, elu on kunst, mida tasub kummardada ka siis, kui selg ei paindu.

Eksporditoetused võivad piimanduse allakäiku pidurdada

Heino Laii

Euroopa Komisjon lubas piimatootetele eksporditoetusi. Taotlused peab juba täna esitama PRIA-le.

Et ületootmisest tingitud hinnalanguse mure pitsitab kõiki Euroopa Liidu piimatööstusi, otsustas Euroopa Komisjon taaskehtestada 2007. aasta 1. juulist lõpetatud eksporditoetuse maksimise võile, juustule ning piima- ja lõssipulbrile. Eksporditoetusi Eestis vahendav PRIA ootab tootjatelt või ja lõssipulbri pakkumusi koos tagatistega litsentsi taotlemiseks juba tänaseks. E-Piima juhatuse esimehe Jaanus Muraka sõnul võib eksporditoetuste kehtestamine tähendada viimased kolm-neli kuud kestnud musta masenduse lõppu.

„Piimahind võib veel korralangeda, aga siis peaks ta stabiliseeruma, tõusust on aga vara mõelda,“ nentis E-Piima juht. „Eesti oma 640 000-tonnise piimakvoodiga ei mõjuta kuidagi hindu kogu Euroopa Liidus, mille piimakvoot on 144 miljonit tonni.“

Mitu väiksemat karjapidajat, E-Piima ühistu liiget, on võtnud osaliselt piimaraha eest juustut, et selle müügist elatist raha saada. Võimalus seda turul või tulla-vatele müüa on väike ning ei

lahenda üldist hinnalangusest tekkinud probleemi.

„Meie liikmed olid juba varem avaldanud soovi osta juustu ja võid, viimasel ajal on see aktiveerunud,“ ütles E-Piima ühistu juhatuse esimees Jaanus Murakas. Piimatootjatele on sellest väike kasu ka, sest omatootetud piimast tööstuses valmistatud juustu ei pea nad ostma 129-kroonise kilohinnaga poest, vaid saavad otse tööstusest enam kui 40 krooni odavamalt. Lisaks juustule on võimalik soodushinnaga osta ka ekspordiks valmistatud võid.

E-Piima nõukogu ja OÜ Orgita Mõis juhatuse liige Sulev Mölder ütles, et selline toodete müük ei ole massiliselt levinud. Madalama piimahinna juures otsivad tootjad, kuidas kulusid kokku hoida. „Peab vaatama, kuidas omatootetud söödaga hakama saab, lisandeid ja kal-limaid söötasid osta ei saa. Mujal kokku hoida pole võimalik,“ rääkis Sulev Mölder.

Tööstusele müüdnud piima eest tasumisega 60 päeva jooksul on praegu enamikul piimatööstustel raskusi. E-Piim maksab praegu kuni 3.80 krooni kilost. „Ka selle hinnaga ei tule tööstus ots otsaga kokku,“ ütles Jaanus Murakas.

Valmistoodangu hinda dikteerivad suured kaubandus-

ketid. Vaid sellise hinnaga, mis on Leedust ja Lätist toodavatel piimatoodetel, on kaubandusketid nõus eesti tooteid ostma. „Hind on alati ostjale kallim ja müüjale odavam,“ kordas Jaanus Murakas vana tõde. „Eks me oleme kaubandusega partnerid, kuid seal toimunud muudatustega on neil kerge monopolne võim.“ Konjunktuuriinstituti uuringu kohaselt pole näiteks kauplustes juustu jaemüügihinnad langenud, vaid koguni tõusnud. Nii saab kõige suurema osa juustuhinnast kaupmees.

Vajadus lisameetmete järele piima-sektori toetamiseks Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides tekkis seoses piima ja piimatoodete hindade järsu langusega ning üldiste majandus- ja finantsprobleemidega, teatas Euroopa Komisjon. Veel detsembri algul oli Euroopa Komisjon eksporditoetuste osas vastupidisel seisukohal.

Või ja lõssipulbri eksporditoetuste suurus määratakse kindlaks sel nädalal arutamisele tulevate uute pakku-

muste põhjal. Süsteemi tõhustamiseks hakatakse pakkumusi läbi viima varasema ühe korra asemel kaks korda kuus. Eksporditoetuste eesmärk on kompenseerida hinnavahe Euroopa Liidu siseturu ja maailmaturu hindade vahel ning tagada Euroopa Liidu eksportijate konkurentsivõimelisus maailmaturul.

Eesti ettevõtteid on saanud taotleda eksporditoetust alates 1. maist 2004. a. Piimatoodetele sai eksporditoetust taotleda kuni 14. juunini 2007, kui toetuse maksimine peatati tulenevalt maailmaturu olukorrast. Kuni selle kuupäevani kasutasid Eesti piimatootjad eksporditoetuse taotlemise võimalust agaralt. Näiteks aastal 2007 maksti Eestis eksporditoetusi ligi 49 miljonit krooni, millest valdava osa moodustas piimatoodete toetus. Mullu, kui piimatoodetele eksporditoetusi ei makstud, vahendas PRIA eksporditoetust vaid umbes 2,3 miljonit krooni.

Eksporditoetuste kehtestamine võib tähendada viimased kolm-neli kuud kestnud musta masenduse lõppu

KIRJUTAVAD, HELISTAVAD, RÄÄGIVAD, MEILIVAD

Rubriiki toimetab TIIA TRUU, tel 489 2139. Avaldatud seisukohad ei pruugi ühtida toimetuse omadega.

Majandussurutise ajal kümnesse!

Kalle Mändma

Küll oli meeldiv Nädaliseist leida mõningase toidukauba hinnavõrdlust. See „temp“ läks küll kümnesse, eriti majandussurutise ajal: on ju valdaval osal inimestest rahakott õhuke ja vanadel inimestel selle piskugi kättesaamisega üksjagu segadust.

Mis puutub kaubandusse, siis on tarbijale ette heidetud, et ta nuumab võõraid firmasid ja kaubanduskette. Aga kui pole nii suurt raha, mida omad kauba eest küsivad? Kui ikka Luunjas kasvatatud kurgi kilohind on ühes poes 40 krooni kõrgem kui teises, siis lähen ostan sealt, kus vähem küsitakse. Heameelega toetan Eestimaa tootjat, aga see ülearu küsitud raha ei lähe ju kahjuks kurgikasvatajale, vaid otse ärimhele.

Tunnen rõõmu, kui saan edaspidigi teada maakonnalehest, millised on kauba hinnad ja kus mul tahetakse nahka üle kõrvade tõmmata.

Pidu, mis tuju ei tõstnud

Peolt naasnud vanamem rääkis kodustele, et tunneb end Haimre rahvamajas toimunud pensionäride peo järel vallasandina. Inetuks kiskus lugu sellepärast, et läbimõlematu peokorralduse tõttu sattusid samas ruumis koos istuma väikesearvuline pensionäride seltskond omaette nurgas oma laua taga, laual kodust kaasa võetud küpsised-suupisted (nii nagu pensionäride peo eelreklaamis oli soovitatud) ja samas kõrval lookas pika laua taga (kust ei puudunud ka soe toit, šampus jne) rahvamaja arvukas taidlejate seltskond.

Nädalisele vahendas pensionäride peo ühe osalise muljeid Märjamaa valla elanik Liia Sõna. Tema sõnul hakkas ühel taidlejast naisel pensionäridest kahju ja ta viis vanainimestele taidlejate laualt vähemalt sooja teed. Üks pensionär, kes oli endine taidleja, kutsuti istuma taidlejate lauda.

“Külma ja libedaga on see

vanainimesele ju suur ettevõtmine, et kodust välja minna ja kui korra läheb, siis äkki selline inetu lugu, et võtab tal tahtmise üldse enam rahvamajja minna. Rahvamajal peaks pinda käes olema küll, et oleks siis kas või kummagi seltskonna omaette ruumi paigutanud. Asi pole mitte toidus, vaid suhtumises,“ leidis Liia Sõna. “Ja kui oli juba näha, et pensionäre on kehva ilmaga välja tulnud nagunii, vaid ühe käe sõrmedel lugeda, kas poleks saanud neid kõiki siis taidlejate laua taha mahutada?”

Nägin üle poole sajandi tagasi Vigala loodusimet

August Viin

See oli 1950. aasta detsembri algul, kui nägin samasugust jääst ketast nagu tänavu oli. Sel ajal oli kolhoosidel kohustus vedada kino enda juurest järgmisse kohta. Tuli

me Kesk-Vigalast Vana-Vigalasse aiandus-mesinduskooli. Küüdimehed lubasid näidata huvitavat asja, mille olevat teinud jõevaim. Oli pärastlõunane aeg. Minu huvi köeti kõrgeks. Mulle näidati jõe keskel olevat suurt jääst ketast. See oli huvitav. Mõeldi ja arutada oli palju. Jääl ei olnud lund ja ketta piirjooned olid hästi nähtavad.

Kahjuks oli pöörlemine aeglane ja vaevumärgatav. Hommikuks oli ketta ja kaldajää vaheline vesi ära külmunud.

Järgmise, 1951. aasta novembrikuus olevat ketas hakanud ka tekkima, kuid mitte nii uhkelt kui aasta varem, sest järgnenud soojaperiood teinud sellele lõpu. Seda ma ei näinud, sest olin ajutiselt teise kinoringi peal tööl. Vanemad inimesed rääkisid, et neid kettaid ei vahel varemgi olnud, kui on olnud õige veeseis ja õige külm. Jääketaste tekkimise võimalikkust selgitas mulle aiandus-mesinduskooli tolleaegne õpetaja Mihkel Aitsam.

Tüdrukuid ja poisse sündis täpselt ühepalju

Tiia Truu

Rapla maakonnas oli tänavu 1. jaanuari seisuga maavalitsuse andmeil 37 285 elanikku, täpselt aasta tagasi elas Raplamaal 37 382 inimest. Naisi ja mehi oli peaaegu ühepalju Kaiu vallas - vastavalt 750 ja 751. Ainuke vald, kus mehi rohkem kui naisi, on Vigala – 774 ja 759. Kõige rohkem inimesi elab Rapla (9630) ja kõige vähem Käru vallas (676).

Eelmisel aastal registreeriti Raplamaal 404 lapse sünd. Tüdrukuid ja poisse oli võrdselt – mõlemast soost 202. Sündis ka kaksikuid: üks tüdrukutepaar ja teisel juhul tüdruk ja poiss.

Viies laps sündis perre viiel, kuues laps kuuel ja seitsmes laps ühel korral. Kahel viimasel aastal on sündimus jäänud samaks: 2007. aastal registreeriti 405 lapse sünd.

Populaarsemad tüdrukute nimed on Karolin, Elis, Birgit, Berit, Lisett, Lisete, Mirtel ja Meribel, poiste nimedest on enam pandud Marko, Martin, Markus, Mattias, Oliver, Kaspar, Kevin, Joosep jne.

Aga vanemad valisid ka oma lastele nimesid, mida kasutatakse harvem. Tüdrukutele pandi nimeks näiteks Lota Mii, Uma, Öösike, Trinette, Andleer, Grethel Isis, Mimii Marii, Maya-Dahlia ja poistele Trevor, Rudek, Remi Rilos, Ravve, Deron, Ustav, Mikael ja Karlos.

„Kes soovib panna lapsele mõnevõrra erilisemat nime, võib enne nõu küsida siseministeeriumi juures olevalt nimekomisjonilt, kes käib koos kord nädalas. Infot saab alati ka meilt,“ lisas maavalitsuse rahvastikutoimingute peaspetsialist Marju Pajo.

live oli negatiivne

Mullu registreeriti Rapla maakonnas 444 surmaakti: suri 206 naist ja 238 meest. Suuri muutusi võrreldes 2007. aastaga ei ole, siis registreeriti 438 surmaakti.

Paraku on sünde registreeritud vähem kui surmasid ning iive on negatiivne.

Tüdrukud eelistavad soome poisse, poisid vene tüdrukuid

Eelmisel aastal registreeriti Rapla maavalitsuses 92 ja kirikutes 25 abielu. (2007. aastal olid need arvud vastavalt 98 ja 32.) 117 paarist 84s olid mõlemad abielluastujad vallalised. Kõige noorem abiellu oli 18aastane, kõige vanem abiellunud naine oli 63- ja mees 69aastane.

„Kes soovib mehele minna või naist võtta välismaal,

peab eelnevalt võtma Eesti riigist dokumendi, et ta ei ole abielus,“ ütles Marju Pajo. „Paljud abielud välisriigi kodanikuga on registreeritud ka meil. Eesti tüdrukud on eelistanud Soome ja Läti, aga ka Brasiilia, Türgi, Hispaania ja Itaalia ning ühel korral isegi India noormeest, mehed võtavad kõige rohkem vene ja ukraina rahvusest naisi.“

2007. aastal lahutas maavalitsuses vastastikusel kokkuleppel oma abielu 51, mullu 46 paari. Aasta kuni kaks kestis abielu viiel, 3-10 aastat 17 paaril. Kolm paari, kes otsustasid lahutada, olid olnud abielus üle 30 aasta.

Marju Pajo lisas, et abiellumiseks ja pulmapeoks val-

mistutakse pikalt ette. Paljudel abielutseremooniatel viib rohkemasti pulmakuulajali. Küll aga hakkab alanud aasta silma selle poolest, et mitmete muude dokumentide taotlemise kõrval on varasemaga võrreldes antud sisse rohkem abielulahutusi.

„Inimeste vahel on tunda pinget, mille võib olla esile kutsunud töötuks jäämine, vähenev palk ja muud põhjused, mis tingitud majanduslikust allakäigust,“ arutles Marju Pajo.

Rahvastikuregistris olgu õiged andmed

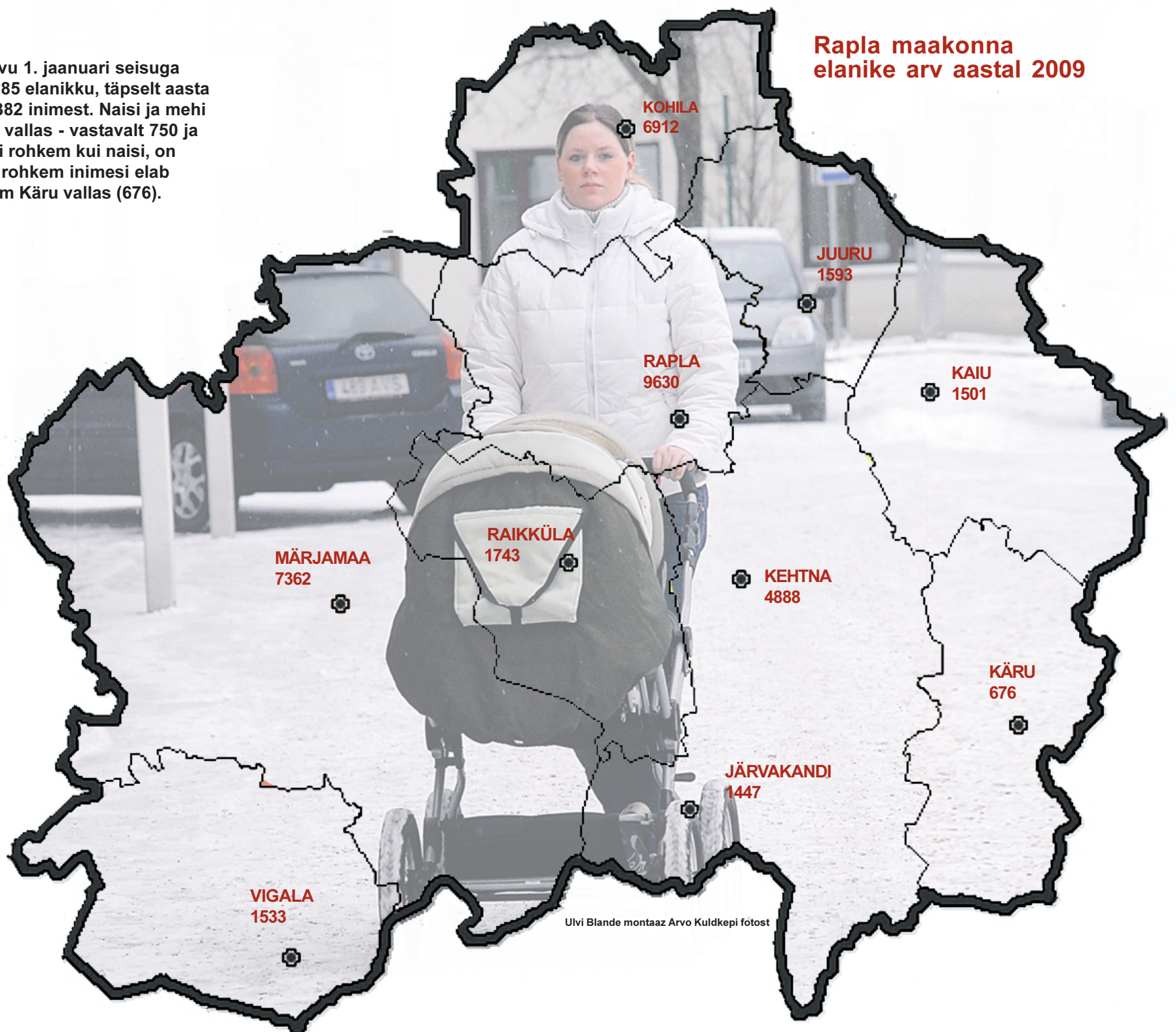
Marju Pajo rõhutas: „Kõigil Eesti elanikel on kohustus hoolitseda selle eest, et nende

elukohaandmed rahvastikuregistris oleksid õiged. Omavalitsused maksavad mitmesuguseid toetusi ning siin on tähtis rahvastikuregistris olev aadress. Neid ei saa inimesed, kellel sissekirjutus puudub.“

Eelmisel aastal muutis regionaalministri käskkirja alusel oma nime 14 inimest: kaks soovisid uut ees- ning 12 perekonnanime. 2007. aastal muutis nime 12 kodanikku.

Mullu esitati maavalitsuse rahvastikutoimingute peaspetsialistile 374 mitmesuguse sisuga avaldust, nendest korduvate dokumentide saamiseks 218.

Rapla maakonna elanike arv aastal 2009

Ulvi Blande montaaž Arvo Kuldkepi fotost

Rapla maakonna elanike arvud aastate lõikes

Vald	2008	2007	2006	2005
Juuru	1595	1600	1620	1625
Järvakandi	1474	1471	1515	1536
Kaiu	1535	1562	1618	1640
Kehtna	4947	5002	5109	5182
Kohila	6775	6595	6410	6231
Käru	699	711	726	737
Märjamaa	7386	7398	7548	7622
Raikküla	1778	1782	1802	1803
Rapla	9652	9662	9807	9815
Vigala	1541	1558	1614	1673
Kokku	37382	37341	37769	37864

Hobist võib saada igapäevatöö

Eeva Kumberg

Ära iial ütle iial. Sellist elutarka soovitusi kuulame alati küll tuttavate suust, filmilinalt või meediast. Ometi kipume paljusid asju enda jaoks liiga lihtsakäeliselt ära keelama, välistama. Kuni elan, on kõik võimalik, kas pole. Täna on pühapäev ja tark endasse ja oma võimalustesse uskuda ja teha kõik, et majanduse jähinemise külma hoovus meid mitte tarduma ei paneks, vaid hoopis värskendaks.

Kuldreegel ütleb: ära väsi õppimast. Kohila koolituskeskus mõistis esimeste hulgas uue aja väljakutseid ja alustas möödunud sügisel ELi sotsiaalfondi toetusel ja kunstnik Merike Halliku juhendamisel keraamikakursust „Hobist ametiks“. Kursus kestis 50 tundi ja tänu sotsiaalfondi toetusele oli osalejale tasuta.

Koolituskutses öeldi, et eriti oodatud on need, kellele tema senine hobi võiks tulevikus olla ka igapäevaleiva teenimiseks.

Esimesed tosin keraamikakursuslast lõpetasid jõulude ajal. Lõputööde esitlusel kirjeldati kursuse käigus valminud teost-toodet ja kuidas ning kelle tarvis seda toota saaks. Igaüks pidi kalkuleerima nii toote omahinna kui ka tootmismahud jne. Viiekümne tunni sisse mahtus õpetus erinevates tehnikates modelleerimisest, potikedral treimimisest, tööde viimistlemisest ja glasuurimisest, erinevatest põletustehnikatest.

Merike Hallik vaatas õpilaste kasvamis-küpsemist rõõmuga: „Eks ma alguses pidin ikka kõvasti kihutustööd tegema, et iga kursuslane praktilist tulemust tõsiselt võtaks. Üks asi on fantaseerida ja kunsti teha, hoopis teine asi aga mõelda tootearenduse peale.“

Kellele ja milleks?

Alguses olid kursuselased üsna kõhklevad: paljude jaoks olid kasumi, turunduse ja efektiivsuse kategooriad keraamikakunstiga raskesti ühendatavad. Ajapikku hakkas aga ideid kooruma. Kõikides tundides käidi hoolega kohal, oma tööd võeti väga tõsiselt, rääkis juhendaja Merike Hallik. Ehkki alguses tundus tootearenduse temaatika kursuslastele üsna võõras, hakati programmi kestel oma hobile ja oskustele hoopis laiemalt vaatama. Kellele ja miks võiks minu töö huvitav olla? Kus oma loomingut turustada? Kas ainult laataldel? Osa leidis, et tööde oma-

Aat Sarv treis potikedral terve komplekti ahjupotte.

Kursustest osavõtnud: vasakult Eve Veevel, Aire Hint, Ulvi Vahesalu.

Triin Saue tegi Eesti ajaloo hõngulise šamottsavist nõude komplekti.

hind on liiga kõrge ja tootlikkus jälle liiga madal.

Kuidas toimib väiketootmine, käidi vaatamas naa-

bervallas, kus mõisakeraamika näol Atla mõisas hea näide omast käest võtta. Kuidas kõik algas, mismoodi toot-

Tiina Karm tegi väikestest kausikestest komplekte, mis on juba ka ostjaid leidnud.

REET ARO fotod

mine arenenud on ja kuhu suunda pöörama hakkab, seda tutvustas mõisnik Raivi Juks ise. Keraamikahuvilised kuulasid tähelepanelikult, esitasid asjatundlikke küsimusi ja vajasid aeg-ajalt igaüks omaette mõttesse, kui mingi idee või detail haakus enda peagi valmiva tööga.

Neli kuud väldanud kursus lõppes ideede ja toodete esitlusega. Merike Halliku sõnul oli grupp tervikuna üllatavalt tugev, töödest esimesena meenusid Triin Saue eesti ajaloo hõnguline šamottsavist nõude komplekt, mille

valmistamise eel oli autor teinud päris tõsist uurimistööd ka ajalooürikuid uurides. Aat Sarv treis potikedral terve komplekti ahjupotte. Korralikke ja erilisi ahjupotte, et neid saaks välikööki kasutada. Tõnu Kraiss üllatas originaalsete, puidust ja portselanist valmistatud valgustitega.

Kohila koolituskeskuse juhataja Reet Aro meenutas, et sama programmi toel oli Tohisool ka metallitöö kursus. „Sellised kursused on küll alles esimesed pääsukesed, kuid nii korraldajatele kui ka

osalistele väga õpetlikud. Seekord olid kursused tänu ELi sotsiaalfondi toetusele osalejatele tasuta, kavatseme igal juhul sarnaseid kursusi veel korraldada. Elu näitab, et inimesed on valmis muutuma ja oma väljavahetid tööturul vaagima. Osa keraamikakursuse lõpetanuist on mõelnud oma tööd pakkuda meenekingitusteks omavalitsustele, osal on õnnestunud oma lõputööle juba ostja leida. Tasapisi alustades võib nii mõnigi tänavune kursuslane lõpuks koguni väiketootmise jõuda.“

Näitus vabariigi vanaisadest ja nende lastelastest

Teet Lainevee

Seli Tervisekeskuse saalis saab tutvuda näitusega "Vabariigi vanaisad", mis valmis Eesti Vabariigi 90. juubeliaasta tähistamise raames.

Eesti Vabariigi juubeliaasta kaheteistkümmne kuu jooksul kohtus ajakirjanik Juhan Püttsepp kaheteistkümmne Eesti inimesega: Peeter Olesk, Ants Laaneots, Toomas Hendrik Ilves, Mihkel Oviir, Eiki Nestor, Lea Kivi, Jaan Männik, Aare Hörn, Enn Tarto, Alar Karis, Tatjana Kalbina ja Ivari Padar. Jutuks oli vanaisade elusaatus. Intervjuude põhjal valmis 12 lugu, mis ilmusid portaali www.eesti90.ee rubriigis „Kuu lugu”.

Tänaseid lapselapsi ja vanu pilte vanaisadest pildistasid nende lugude illustreerimiseks fotograafid Lauri Kulpsoo ja Ingmar Muusikus. Praeguste Eesti riigi eestvedajate vanaisad olid vabariigi algusaastaiks jõudnud täismeheikka. Ajalooratas pillutas neid 1940. aastatel sinna ja tänna. Kes kadus Siberi vangistuses, kes jõudis põgeneda üle mere, kes jäi Eestisse. Kõik nad olid vabariigi kodanikud, vabariigi vanaisad.

Esimest korda oli näitus üleväl 7. novembrist kuni jõuludeni Tartu Ülikooli fuajees. Seli Tervisekeskuses on näitusega võimalik tutvuda kuni 27. veebruarini pärastlõunasel ajal.

Maakondliku bioloogiaolümpiaadi tulemused

Reet Merenäkk,
bioloogiaõpetajate ainesektsooni juhataja

Bioloogiaolümpiaadist jaanuarikuu alguses võttis osa 118 õpilast 14 koolist. Rohkem oli õpilasi üheksandatest (33) ja kaheksandatest klassidest (26). Gümnaasiumiastmes oli peaaegu ühepalju võistlejaid kaheteistkümnendas (14) ja üheteistkümnendas (13) ning kolm julget õpilast kümnendas klassis. Klasside parimad olid:

VI klass

1. Grete Metsallik, Valtu PK, õp. Kadi Saks
2. Robert Paidra, Valtu PK, õp. Kadi Saks
3. Lauri Mölder, Kehtna PK, õp. Meeli Jänes

VII klass

1. Maret Murumaa, Kohila G, õp. Jutta Haasmaa
2. Triinu Rooni, Rapla VG, õp. Iris Möttus
- 3.-4. Kalver Kahl, Kaiu PK, õp. Miralda Sildvee
- 3.-4. Sigrit Lohk, Valtu PK, õp. Luule Linamäe

VIII klass

1. Andres Antonen, Järvakandi G, õp. Reet Merenäkk
2. Heidi Vares, Valtu PK, õp. Luule Linamäe
3. Karl-Eerik Kokk, Valtu PK, õp. Luule Linamäe

IX klass

1. Ingrid Pärn, Rapla ÜG, õp. Luule Linamäe
2. Triin Mets, Valtu PK, õp. Luule Linamäe
- 3.-4. Joonas Pent, Kohila G, õp. Edith Maasik
- 3.-4. Mikk Volmsen, Valtu PK, õp. Luule Linamäe

X klass

1. Peeter Koll, Rapla VG, õp. Iris Möttus
2. Jürgen Piigli, Juuru G, õp. Helle Kiviselg
3. Kertu Roosla, Juuru G, õp. Helle Kiviselg

XI klass

1. Erko Grents, Märjamaa G, õp. Inga Kangur
2. Kristiina Jakimenko, Järvakandi G, õp. Sirje Zahkna
3. Heiki Viisimaa, Märjamaa G, õp. Inga Kangur

XII klass

1. Sander Kask, Kohila G, õp. Edith Maasik
2. Kristi Johanson, Rapla ÜG, õp. Luule Linamäe
3. Mihkel Heinmaa, Rapla ÜG, õp. Luule Linamäe

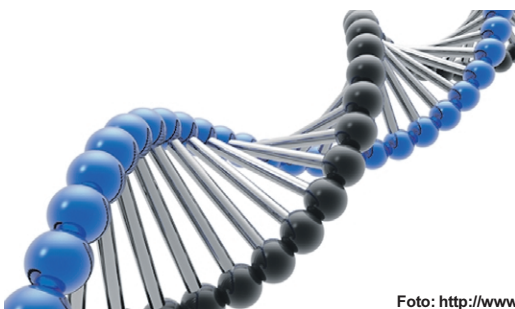

Foto: <http://www.exponent.com/>

Helgi Sussi õpetab noortele luuavarrest läbipugemist..

Kehtna vanad ja noored poolitasid talve karjalaudas

Kaire Soomets,
Kehtna valla noorsootööspetsialist

Kehtna valla vanad ja noored viibisid taliharjapäeval, 14. jaanuaril üheskoos Kehtna Mõisa karjalaudas, austamaks vana kommet käia tönisepäeval kariloomi tervitamas.

Tegemist oli Kehtna avatud noortekeskuse ning Kehtna klubi ühise ettevõtmisega, mille eesmärk oli tutvustada noortele taliharja- ja tönisepäevaga seotud kombestikku.

Pärast tünist ringkäiku OÜ-le Kehtna Mõis kuuluv farmis, kus nimetatud osatühingu juhatuse esimees Märt Riisenberg moodsa lüpsilauda igapäevaelu tutvustas, mindi Kehtna klubisse, kus räägitigi eesootava tönisepäeva (17. jaanuar) tavade. Üheskoos mängiti rahvamänge, söödi kruubiputru ning meisterdati koduhaldjat Tõnni, mille igaüks salaja pidi koju viima ning usinamad lubasid tönivakagi sisse seada.

Kirjeldatud ettevõtmine oli esimene sarjas, mille eesmärk on elavdada põlvkondadevahelist suhtlust, kutsudes valla noori ja vanu üheskoos rahvakalendri tähtpäevi tähistama.

Järgmine ettevõtmine on kavas 11. veebruaril, kui Kehtna valla avatud noortekeskuses koos käivad noored tahavad tutvustada eakatele üht nüüdisaja kommet – sõbrapäeva. Selle päeva tegemised mõtlevad välja ja valmistavad ette noored ise ning eakate päevakeskustest oodatakse külalisi.

Üheskoos meisterdati koduhaldjat Tõnni.
KAIRE SOOMETSA fotod

Täiskasvanute koolitajad õppisid ise

Reet Saar

Kuigi täiskasvanud õppija nädal (TÕN) on alles oktoobrikuus, püüab nende ettevõtmiste maakondlik koordinaator Ivi Sark tugigruppi aasta ringi tegevuses hoida. 16. jaanuaril kutsus ta asjaosalised Rapla kunstiseltsi ruumidesse, kus esmalt andis ülevaate mullustest tegemistest.

Ivi Sark väljendas rahulolu, et senisest tihedam koostöö oli kutseõppeasutustega Vana-Vigalas ja Kehtnas. Tekkisid ka uued tugigrupid ja aktiivsem oli maakondliku grupi tegevus. Kohtadel korraldatakse näitusi, on lahtiste uste päevad, loengud, vestlusringid ja klubiõhtud.

„Vaid personaalset nõustamist on vähe olnud,“ tõdes ta enesekriitiliselt.

Teist aastat sõitis maakonna väiksemates kohtades ringi õpibuss, kust sai buklette ja teavet õppimisvõimaluste kohta, peatuskohas korraldati ka käelist tegevust või arvutiõpet. Kohila koolituskeskuse juhataja Reet Aro soovitas, et õpibuss võiks läbi sõi-

ta rohkem kui kolmest punktist, nagu seni on tehtud, et pakkuda osasaamismõimalusi enamatele huvilistele. Täiskasvanud õppija nädalat tähistatakse maakondades väga erinevalt. Ivi Sark on rahul, et Raplamaal on TÕNi tunnustuspäev omaette pidulik sündmus, mis ei sulandu õpetajate päeva või muu üritusega. Ta hindab seda, et meie maakonnalehes on TÕN saanud mahuka kajastuse ja valdade lehtedes on ilmunud omakandi tublimade edulood, millest tal on kokku pandud paks mapp.

Ka teistest maakondadest on võtta häid mõtteid, kuidas tublisid tunnustada (näiteks tõsta esile mõni vabatahtlik

koolitaja või seniorkoolitaja).

2008. aastal tuli aasta õppija tiitel Raplamaale – selle pälvis Kaiu hooldekodu töötaja Ingrid Savi. Ivi Sark soovitas hakata juba välja vaatama tunnustust väärivaid inimesi, sest nominendid tuleb esitada 10. juuniks.

Seejärel kuulasid kokkutulnud psühholoog Anne Naela-pa loengut värvidest ja nende mõjust inimesele. Rapla kunstiseltsi juht Krista Urvet tõi välja töövahendid ja igaüks sai meisterdada klaasist ehteid ja kaunistusi, mis pärast pandi ahju sulama.

Täiskasvanute õpet korraldavad inimesed said Rapla kunstiseltsis ise õppida, kuidas valmistada klaasist ehteid ja kaunistusi. Esiplaanil täiskasvanud õppija nädala Raplamaa koordinaator Ivi Sark.

REET SAARE foto

Hageriga seotud kunstnike näitus Atla mõisas

Katrin Helend-Aaviku

Atla mõisas avati laupäeval, 17. jaanuaril nelja Hageri kihelkonnaga seotud kunstniku - G. A. Hippuse, C. Waltheri, O. Ignatiuse ja G. Welte tööde reprodre näitus.

Näitus oli esimest korda ülevaade eelmise aasta juunikuus Hageris, kui möödus 20 aastat esimesest Hageri kihelkonnapäevast.

Hageri haridusseltsi esinaine Virve Õunapuu ütles näitust avades, et mõte reprodre kunstnike töödest kõigile vaatamiseks välja panna sai mõjutatud teadmisesest, et Hageris oli omal ajal Baltimaade esimene kunstikool. Huvitav fakt on seegi, et kunstnik Ignatius oli üks esimesi eesti soost haritlasi.

Põhjuseks, miks näitus just Atla mõisa üles pandi, on Õunapuu sõnul asjaolu, et ühe neljast näitusel esindatud kunstniku, Waltheri käe all on valminud Juuru kiriku altarimaal (Rapla ja Hageri kiriku altarimaalid on samuti tema looming, kokku on kunstnik maalinud üle saja portree ja 25 altarimaali). Walther on seotud ka naaber-valla Kaiuga, veetes seal oma elu viimased päevad.

Ülevaate kunstnike elust ja loomingust tegi Anu Allikvee Tallinna Kunstimuuseumist, mõtestades lahti reprodre kujutatut ja kirjeldades tolle ajastu eluolu.

Näitus Atla mõisas jääb

Anu Allikvee kunstimuuseumist andis põhjalikke selgitusi iga repro kohta.

KATRIN HELEND-AAVIKU foto

avatuks kuni mai lõpuni, kuidas siis edasi Tohisoo. Õunapuu loodab, et näituse lõp-

likuks koduks saab tulevikus Sutlema mõis. Näituse külastamise soovist palub mõisa

pererahvas ette teatada, kontaktandmed leiab aadressil www.keraamika.ee.

Klaverikuld jõudis Kullamaale

Maire Kõrver

Läänemaal Kullamaa kultuurimajas andis 9. jaanuari õhtul täissaalile kontserdi Rein Rannap. Kontsert kandis pealkirja „Klaverikuld Kullamaal“.

Kullamaa kultuurimaja direktori Loit Lepalaane sõnul kõlas kontserdil akadeemiline kava Rein Rannapi lemmikmuusikast läbi aegade.

„Kontserdikülastajaid oli kohapealt ja palju oli tulnud kaugemaltki. Huvitav seik oli, et üks perekond oli meile kontserdile saabunud isegi Tallinnast,“ märkis Kullamaa kultuurijuht Loit Lepalaan. „Rõõmustas, et teiste hulgas oli üsna palju noori muusikahuvilisi.“

Lepalaan arutles, et ilmselt on Rannap noortele meelde jäänud ka tema teeleesinimise järgi – oli ju Rein Rannap Mihkel Raua ja Heidy Purga kõrval üks züriiliikmetest, kes osales menukas telesaadetes „Eesti otsib superstaari“.

Kullamaa kultuurimaja õnnestus Rein Rannap esinema saada Eesti Kontserdi toel. Kontsert oleks muidu kindlasti ülejõukäivalt kallis

olnud, kuid Loit Lepalaane sõnul sujusid neil eelläbirääkimised Eesti Kontserdiga edukalt ning Kullamaa vald pidi kontserdi eest kõigest sümbolse summa tasuma.

„Meie kultuurimaja klaveriga jäi Rein Rannap rahule. Olin selle enne tema tulekut üle vaadanud ja ka häälestaja tellinud. Samuti on ju teada, et Rannap on selline pianist, kes käib kontserte andmas, oma klaverihäälestaja alati kaasas. Nii ka seekord, kuid ega palju ei olnudki klaveri juures midagi seada,“ rääkis Loit Lepalaan.

Kullamaa kultuurimaja juhataja ja Rein Rannapi jutustamisest koorus välja kokkulepe, et Rannap hakkab Kullamaal kontserte andma kaheaastase intervalliga.

„Viimati esines Rein Rannap Kullamaal samuti kaks aastat tagasi, kui oli see skandaalne Kullamaa kiriku kontserdi äraütlemine talle. Pakkusin talle siis esinemisvõimalust kultuurimajas,“ meenutas Kullamaa kultuurimaja direktor Loit Lepalaan.

Rein Rannap.

Telli Nädaline pikemaks perioodiks ja hoia raha kokku!

ERAISIKUTELE:

1 kuu 80 krooni
otsekorraldus 76 krooni
2 kuud 160 krooni
3 kuud 228 krooni
6 kuud 456 krooni
12 kuud 860 krooni

JURIIDILISELE ISIKULE:

1 kuu 95 krooni
otsekorraldus 80 krooni
3 kuud 285 krooni
6 kuud 570 krooni
12 kuud 1140 krooni

Kõik tellijad, kes vormistavad JAANUARIS aastatellimuse Nädalise toimetuses ning tasuvad selle eest sularahas, saavad kingituseks kaasa vabaaja rõivaste poe Weekend kliendikaardi, kuni kaarte jätkub.

Tellida saab: Nädalise toimetusest Tallinna mnt 17 www.nadaline.ee
ASi Eesti Post postipunktidest kogu Eestis
ASist Express Post www.tellimine.ee tel 666 2535

Info tel 489 2133, e-post nadaline@nadaline.ee, www.nadaline.ee

ARUTECH
parimad aknad

Soodustus plastakendele!

Aknad - kuni **55%** Aknalauad - **25%**
Veeplekid - **50%** Siseviimistlus - **15%**
Paigaldus - **10%**

Aknad liisingusse ilma palgatöendita!

Pliivabad aknad **GREENLINE**

ARUTECH akendele on 7 aastat garantiid

Rapla, Viljandi mnt. 6
E-R 9-18
tel 1516, 677 7055,
5551 3058
www.arutech.ee

OPAL
otsib
MEEST

JOHN PATRICK (USA)
Komöödia ühe vaheajaga

MARIA KLENSKAJA, HELENE VANNARI, Tallinna Linnateater
IVO EENSALU, EVA PÜSSA, RAIVO METS või VELLO JANSON
31. jaanuar 19.00 Märjamaa Rahvamaja

VANA BASKINI TEATER

AADE JUUKSURIS
juustevärvimine 15%
SOODSAM!

Tel 5801 8483
Asume Konsumi teisel korrusel

OSTAME
METSAKINNISTUID
Kiire asjaajamine!

OÜ Prooksmägi
tel 515 3384, faks 688 9906
E-post: prooksmagi@prooksmagi.ee

TÖÖPAKKUMINE

Oru Taimeõlitööstuse OÜ, asukohaga Oru küla, Kose vald Harjumaal võtab tööle **õlipressi OPERAATOR-LUKKSEPA**.
Vajalik C-kategooria autojuhiluba.
Asume Kohilast ca 17 km kaugusel.
Lähim info tel 505 2892, 607 9119, 607 9219,
e-post: taimeoli@hotmail.ee.

AS Projekt E pakub töökogemustega **SANITAARTEHNIKULE-KEEVITAJALE**.
Tel 505 1848, 485 5033

OSTETAKSE

OÜ Landeker ostab metsakinnistuid. Tel 5615 0680

OÜ ETEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215

3 m ja kasvavat leppapuid. Tel 508 1795

SOOVIN ÜÜRIDA

1 toal ahjuk. krt (pensionärist naine). Tel 483 2962

ANNAN ÜÜRILE

büroo- ja teeninduspinna Raplas peatänava ääres. Tel 506 2943

2 toal krt Raplas Lepiku tn. Tel 5595 6699

garaazi vähemalt aastaks Võsa tn. Vesi, el, keskk. H. 500 kr/kuus. Tel 504 0192

1 toal krt. Tel 5567 1230

1 toal krt Raplas. Tel 518 9964

2 toal renoveeritud krt Alus. Tel 5650 1553, 5615 7779 ja õhtuti 486 8131

TEENUS

Kõik ehitusteenused. Tel 5648 0999, www.eestipuitmaja.ee

KADUNUD

Reedel kaotati Raplas Säästumarketi juures kilekott riideesemega. Leidjal palun hel tel 5615 7762

ÄRA ANDA

kaks isast koerakutsikat. Tel 5332 3263

KAASTUNDEAVALDUSED

Mälestame varalahkunud

JAAK TERASMEEST.

Avaldame kaastunnet lahkunu omastele.

Mati, Kusti ja Kalev peredega

Siiras kaastunne Anule, Jaanusele, Annele ja Kundale kalli

JAAK TERASMEHE

kaotuse puhul.

Ants

Armas Reet!
Oleme sinuga sel raskel hetkel, kui jäät hüvasti elukaaslase

URMAS ARULAGA.
Helve, Öie, Külli, Marek ja Silvi

Nädalise toimetuses müügil
Tõnis Tõnissoni raamat
"Ükskord me võidame..."

Toimetusest ostes raamatu hind
175 kr
Info tel 489 2130

Raamatud müügil ka Märjamaal Anni poes, Pärnu mnt. 75 ja Kohila Arleenikeses, Vabaduse 3.
Hind 185 kr

Merle

Sinu kaunil päeval sulle palju jaksu soovime, tulevikus olgu ainult rõõmu, päikest, õnne veel!

Õnnitleme!
Nädaline

Su clukees on 79 pärlit, neist igaks on isevärvi: on erksaid, tuhmi, halle, valgeid, musti, kuid südames sul küllaga veel reipust, elulust!

Evi Lai

Palju õnne sünnipäevaks!
Linda, Virve, Kalev, Mart, Mai

Ulvi!

Aastates peidus on rõõmude ootust, neist leiad õnne ja nendes on lootust.
Oota ja vaata mis toovad nad tulle, meie poolt päikest täis päevi sulle!

Õnnitleme!
Nädaline

Õnnitle oma lähedasi ja tuttavaid Nädalises

Tel 489 2130